

Abonnement pour un an
250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph: St, 865

XIXème ANNÉE

1 Mars 1924 — No 163

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

آبونمان : سنه لکی [۲۴ نسخه]
داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون
۲ بچق ایرادر .

اداره خانه سی

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنه

نومرو ۱۶۳ - ۱ مارت ۱۹۲۴

(اجتهاد) ك اجتهادی حتمه

§ شخصی ، معشری ، سیاسی استقلاللار كده آناسی اقتصادی استقلالدر .

§ حرب ، بین الملل هیچ راختلافی ، نهائی و قطعی بر صورتده ، فصل ایده من و هر تجاوزی حرب ملعوندر .
§ بر قومك مصائبك دیکر بر قوم ایچون فوائد اولسی فکری سفیل و باطل برز عمدر : اقوام آر سنده کی ارتباط عمومی مصدق بر حادثه اجتماعیه در .
§ « تك بر آدامه پایلان بر حقسزاق عموم ایچون بر تهدید تشکیل ایدر . »

§ تعلیم و تربیه اولیه بر استقامت تعقیب ایت لی در ، که فردلر نقطه استنادلرینی جماعتلرده دکل کنند ی کندیلر نده بولسونلر و ذکادن زیاده سنجیه تمیه اولونسون .
§ كرك قولده ، كرك فعلده ، جسارت ، سنجیه نك بلاغتیدر .

§ ادبیات ، صناعات ، شعر ، موسیقی روحلره عمدانی بر رقت و قدرت افاضه ایدر .
§ بجران اجتماعی نك اوکنه كچمك ، استمار زراعی ی تشجیع ایله برابر مکتبلری نفسز Déclassé لره ، پواتیقه جیلر تخریبكار اختلافلیر فابریقهلری اولمادن قور تارمقله ممکن اولور .

§ ادیانك مقصد معقولی انسانلر آره سنده مسامت ، اخوت و محبت شیمه لرینی تحکیم ایتكدر ؛ غایه سی تأمین شفا اولدیگی حالده اشتداد مرضه خادم اولان دوانك اهالی اعمالندن اولادر .

§ هر جهته حقیقه قوتلی فردلر ویا جمعیت لر او فردلر ویا جمعیت لر در ، که مدافعه موجودیت ایچون شدت استعمانه مجبور اولاجاق بر وضعیت کتدیلرینی دوشورمه یی بیلیرلر .
§ قوت حقه تقدم ایتسه بیله حقه تمثیل ایده من .
§ شرقی غریبک دوننده بر اقان عامل ، ازجه ، قادینك شرقدکی وضعیتیدر .

§ بر مملکتك حقیقی بیوکلیکی نه نفوسنك چوقاغلنده ، به طور اغنك زنکینلک کندنه ، نه اراضینك ککیشلک کندنه ، نه ده حکومتك قدرت عسکریه سنده دکل ، آنجا ق و طنداشلرینك قیمت اجتماعیه لر نده مندمچدر .

آنقرده بویوک ملت مجلسنده شباط آتی اثناسنده اجتهادك مدبر فکری بر قلاچ دفعه موضوع بحث اولدی . ازجه محترم برمبعوث اولان نعیم حازم فندی اجتهاد کله سنه الحاد کله سنی مرادف کوردی . محترم بمبعوث بویله بر اجتهاده بولوندی ، بز « لکل مجتهد نصیب ان اخطا فله اجر وان اصاب فله اجران » یعنی هر مجتهد ایچون ثواب واردر اگر اجتهادنده خطا ایدر سه بر ثواب قازانیر ، اگر اجتهادنده اصابت ایدر سه ییکی ثواب آلیر « حکم شریف و بلندینه مؤمنز . اجتهادك صمیمیلکه موجود و تام اولاجغنی سویله مه یه حاجت کورمه یز . بز هر اجتهاده حرمت ایدر و (اجتهاد) ده یر و یریز . لاقول یکر می بش سنه دنبری یار دیقلمز منصف بر نظارله کوزدن کچیر یسه ولا یخطی اولمایان انسانلق نظردن اوزاق طو توماسه آمال و مساعیمزك مملکتتمزی ، ملتتمزی دینمزی ، دولتمزی ، اساعمزی ، علممزی یوکسلتمه معطوف و عموم ابنای نوعمزك تذهیب و اعلاسنه مصروف اولدیگی کورولور . اجتهادك پره نسیب لری ، « مدیر فکری لر من » عنوانی آلتنده مجموعه مزك اکثر نسخه لر نده موجوددر . شیمدی بر دفعه داها طویل اولارق محترم معارضلر مزك نظر انصافلرینه عرض ای دیورز :

§ حریتلرک اقدم و اقدسی حریت ، جدانیه در : اعتقادینی انتخاب و اظهارده سربست اولمایان کیمسه روحنك یاریسنی ضایع ایدر .

قادر فعالیت کوز اوکنده طوررکن « طوفاندن صوکره میلاددن اول آسیادن قالقوب بورالره کلدیلر » سوزی کی خیال تاریخلرینك نه اهمیتی واردر ؟ اولیه سوزلر یاز یخانه لرده غفلت دقیقه لر نده مورخلرک واسع خیاللرینه کلیر . لیکن سازلقلرده حسابمز مشقتلر نتیجه سی اولاراق حاصل اولان بیلیمش تارالری باغچه لری کورهن انسانلر اولیه خیاللری دوشونمز . فعالیت : خیاللری دکل ، بلکه ایشلری آراتیر .

[مابعدی کله جک نسخه ده]

بولونديغى وهم بوقانونلارك تبديل وتحوالن مصون بولونديغى
برقطعت قاهره باهره ايله بيان بيورماقده دكيدر؟ سنت،
لسان قرآنده ولسان شرعده قانون وعادت ديمك دكيدر.
عادات و قوانين ثابتسى اولان الله ايله، كائناتى عقلنه
اسديكى كېي اداره ايدن و بعضى قيصه ملاحظه لى كيمسه لر
طرفندن قبول و تصور اولونان بر ذات اعلانك هيچ
بر مناسبتى يوقدر و اوله ماز . شو حالده اجتهادك مقدساته
حرمتمزلكى نرهددر؟ بويله برايزد قبول اولونديغى تقديردر
« قدر » عقيدده سى نرهدد قالير . كائناتك بر جزوئى اولان
« بن » عقلنه اسديكى كېي سوق و اداره ايدىورسه بو ذات
اعلانك بنى افعلالمدن دولايى شاپان موأخذده كورمه سى
منطقله قابل تأليف اولورمى ؟ (جهان اسلامه دائر)
بر رساله مزده ، (اجتهاد) ك (اعمى ، اوچوروم بن) ،
(ساخته سوفته لغه دائر) (دردك منبعنه دوغرو) ،
(بيوك خسته لق) الخ مقاله لرند (عصرمرك نصوص
فلسفيه سى) عنوانلى كتابك اوزون ديباجه سنده بومسئله ي
بالغا مابلغ شرح ايتمشزدر .

كائناتى و حادثات بشريه يي يكي بر نظرله درپيش
ايتك مجبوريتنده يز . بولزومى برثلث عصردن برى و طندلا
شلمرك جان قولاقلىرینه جسمانى و روحانى استبدادلرك
محسسلرينه ، منفالرينه ، محكمه لرینه ، تجريلميرينه ، قلعه لرينه ،
قلعه بندلكلرينه ، رغما وكاه

روح هنوز يكرمى بش ياشنده در ،
باقه صاچلرمد جوشان آقلمه ؛
بونفيري بانا دست حق وېردى :
نفخه م كيدم جكدز پك اوزاقرمه .

ديهرك . كاه

شوق وجدان ايله ايتدم تقيل
دست و پايه مكي زنجيرلى ؛
قمرديچور ورطيب محبس

اولدى وجدانه علويت رس .
هر كسك طاپنديغى استبدادك
چيكنه دم ، سطوتى ، قدرتى ؛
نيجه ييل عزم وثبات و دادك
بكلادم غملى سر فكرتتى . الخ .

نعمه لريله روحى تنشيط ايدهرك ، مملكت و ملتلمرك

§ كائناتى ؛ روحلى و جسملى ، عقلنه اسديكى
كېي سوق و اداره ايدن بر ذات اعلى ، بر هويت مستبده
قبول ايتك بيوك بر صافدلك كوسترمكه قالماز ، عيى زمانده
ناقابل تداوى بر منطقسزلغه سوق ايدهرك روح بشرك
حزن انكيز بر صورتده كوچولمه سنى ده مؤدى اولور .

§ فضيلت باشقالرينه ايسلك ياپمايه بزي سوق ايدن
بر استعداددر ؛ بو علوى شائقه يه تابع اولماقندن متحصل
ذوق و اونا اقتفا ايتمه مكدن متولد عذاب وجدانى اعمالمرك
يكانه سائق و مؤيده سيدر .

§ انسان يالكز ياپديغى فنالقدن دكل ياپمايله چكى حالده
ياپماديغى ايسلكندن ده مسؤلدر .

§ انسان كامل بر مكافات استهداف ايتمكسزىن و كند-
يسنده مجازات قورقوسى اولمقسزىن ايني اولاندر .

§ يوكسك تربيه روحانيه نك غايه سى فضيلتكارانه
اعمالى ، فيزيولو جياى حرركات تنفسيه كېي ، طبيعى و آسان
قيلمقدر .

§ سرمايه وسعى يكدىكرينه متقابلا حرمت ايتملى
و متساندا ياشامه لى در . بونلردن برينك استبدادى ،
عيني زمانده ، هم مستبدى هم استبداد زده يي خراب ايدر .
§ سرمايه وسعيك يكدىكرينه قارشى وضعيتلىرى
برمانيله ده قولك و نقطه استنادك وضعيتلىرى كېي در .

§ يالكز بر مدنيت وارددر ؛ بوده بيوك عائله بشريتك
مال موروشيدر .

§ ملترلر ، مخصوصات مدنيه ده نه قدار چوق مساويله-
شيرلر سه كنديلرينه اوقدار داه ا خصوصى و داه ا آز
غير مستقل بر موجوديت تأمين ايدرلر .

بونلر آره سنده محترم نعيم حازم افندينك مناقشه يه
موضوع ايتديكى پره نسيب « كائناتى الخ فقره سيدر . »
ايشته جوابمز « انا عند ظن عبدى بى » حديث قدسي سيني
آريجه معترض محترمك ملاحظه سنده عرضدن صوكره
ديرز ، كه الله ، عقلنه اسديكى كېي ارواح و اشباحى
سوق و اداره ايدن بر ذات اعلا دكل در . قرآن كريم ،
« ولن تجد لسنن الله تبديلا آيتيله هم اللهك قانونلرى

۱۱ کانون اول ۱۳۳۹ تاریخی (طین) ده منتشر
(و) آقره) دن مرسول (جههلرک انکشافنه دوغرو)
عنوانلی کتوب اجتهادلر مکز عکس صداریلله طولودر .
محافظه کارلر قوت و جرأت و یرن شیردن بریده (نور) لک
چوق سقطر - ریاست آتی اولان دینی ، - دولت لایک بر
حاله کلدیکی حالده - ینه جههوریتک آلدیله طر توشدر ماق ایسته هرلیدر
صمیمیت دن و بدانی ساحه دن چیقاروب دینی ، بر سیاست
سلاحی یاناق ، هر مقدس شیئی آرزولریزه آلت ایتمک هیچ بر
زمان هیچ بریده موفقیته تاهین ایتمه مشدر .

مدنی وه صری حیاته نامل انطباق ایده جکمز بکلرینلر
اویوم بولرلر چوق مقدس و چوق وجدانی براسر اولان دینی ماسکه
اولار ق طوتماق هم دین ایچون ، همده اونی یوزلرینه کچیرنلر
ایچون کارلی دکدر . ریا ایله قاریشان هوبتک ماهیتی چوق
چابوق میدانه چیقار . تورکیاده خلقه فلان ویا فلان اداره یی
سودیرمک ایچون بویله ماسکی حرکتی لوزمیوه ر ... الخ .
بوقناعتلر ، معارضلر مکزده ، محبلر مکزده ظن ایتدکلرندن
فضله منتشر وساری در . ویزم شفقت و اخلاص نظر من
محیط وشامل در :

« ماصافدلایم بکس کینه نه داریم ،

خلقتست بما دشمن وما بهمه یاریم ؛

ماشاخ درختیم برازمیوه توحید ؛

کر رهگذری سنک زند عار نیاریم . »

۸ شباط ۱۹۲۴ اجتهاد نهری

عبداللہ ہررت

هامش : بوسطرلری یازدیقندن صوکره Réorganiser
sans Dieu ni Roi دستورینی وضع و قبول ایدن
« آنسیفلوپه دیست » لک و انقلابچیلرک شجاعت روحیه لرینی
دوشوندک . صوکره عصرک بیوک حکیملرندن ذی شان بر
محب آفلمزک شو سوزلری خاطر مزه کلدی :

« دورمزک وخیم خسته لمی ، جیانتدر . اوزاجتهادینک
بیراغنی چکمک ، حقیقت اولدیغنه اعتقاد ایدیلن شیئک
مسئولیتی اوزرینه آلاماق ، افعالنئ قناعتلرینه توفیق ایتمک
جسارتنه مالک بولونولمور . عرف وعادته اویمانک ،
وجداناً بتون بو شیرلرله قطع علاقه ایتمش اولدینی حالده
ظواهره مماشات ایتمک داها ماهرانه وداها موافق تدبیر
اولدینی مکرند بولونولمور . کیسه نه کسر خاطرینی
موجب اولماق ، هیچ برفکر باطله طوقونمق ایسته نیلمیور .

وجدانی اعلا عزمنندن دوئمده ک . بیوک بر قسمی محبسلرده ،
منفالرده ، اضطرابلری اغترابلرده کچن بو عمرک مکافاتنی
کومکله بختیارز : وطنک هر طرفنک کنجبلرندن آلدیغمز
مکتوبلرک جمع ونشر اولونماسی منافی تواضع اولماسه یدی ،
بو قدار متسلی اولماقده حقمز قولای تسلیم اولونوردی .
(آناطولو) نک (کره سون) ندن آلدیغمز بر غزته نک
اجتهادی اعلانی عیناً نقل ایله بونلردن بر نمونه ویرمکله
اکتفا ایده جکز :

اجتهاد

کنجبلر مکز بویندنه کز دیرم جکلری برنسخه در یاریم
عصر دبری دوام ایدن عزم ، ثبات جهد و جسارت ؛ ایسته
عبدالله جودتک نورلی و ایمانی بولی هایدی کنجبلر اجتهاد ... !
[ایشیق نومرو : ۷۰]

تا صاری قامیش دن طوتکده میثاق ملی مکزک اوزاق
سرحدلرینه قدار وطنمکز هر یرینک منور کنجبلرینک
لسان اخلاصی بویله در . اونلره دائماً حقیقت ، استقلال ،
حریت محبتی و جسمانی و فکرائی جسارت تودیه ایتدک و اونلره
کیری یه کیمه یی ویا یرنده صایمانی دکل ، دائماً ایله رینی
وایله ریلهمه یی ، مستقل ، سیاسی و اقتصاداً حر و مستقل
یورومه یی و حایه یی آنجا هر حایه یی رد ایتدکه آرمالرینی ،
کندی عزملرندن ، جهدلرندن ، ابداعکارلقلرندن غیری هیچ
برشیئنه نه اوبونلرینک ، نه دولتک ، نه جماعتک یاردیمه اصلا
استناد ایتمه ملرینی و نقطه استنادلرینی یالکز آتشین و مستمر
سعی و عمللرنده بولمالرینی وعظ ایتدک . تمام اوتوزدرت سنه
اول اونلره :

بولماق ایسترسه ک منلندن رها

بر حقیقتدر بونا اول آشنا :

کیسه دن امداده ایتمه انتظار

دردیکه سن ایله تدبیر دوا :

« لیس للانسان الا ما سعی »

دییه باغیرمایه باشلامشدق . منور وطنداشلمز
آره سنده بو اخلاص صیحه لرندن چوق انطباعر حفظ
ایتدکلرینی و حیاتلرنده بو انطباعرک برهمه عامل اولمده
بولوندیغنی سویله یینلر و یازانلر آزدکلدر . هدامن فضلرینی .